

Hattulan Joululehti

Hattulan kunta toivottaa jokaiselle rauhallista joulun aikaa ja onnellista uutta vuotta!

Oletko jo tavannut kuntamaskottimme Toivon?

Toivo on ilahduttanut kuntaamme jo kokonaisen vuoden ajan, mutta tiedätkö, miksi juuri tämä suloinen lintukaveri valikoitui edustamaan Hattulaa?

Toivon tarina juontaa juurensa 1040-luvulle, jolloin Hattulan Renkajärvellä, Luurilan tilalla, maahan kätkettiin hopeinen aarre.

Tämä aarrekätkö löydettiin vasta 1900-luvun alussa ja sen merkittävimpiin löytöihin kuului hopeinen lintukoru, josta Kalevala teki myöhemmin *Hattulan lintu* -korun.

Hattulassa on jo vuosikymmenen ajan sanottu: "Tee pesä Hattulaan", viitaten juuri tähän tarinaan. Ja niinhän siinä sitten kävi, että Toivo päätti rakentaa oman pesänsä Hattulaan.

Joululehti 2024

2 Kunnanjohtajan tervehdys

Kunnanjohtaja Pekka Järven joulutervehdys.

2 Tarinoita Joulupukilta

Jari Salmelan, Veikko Pullin ja Pekka Järven muistoja Joulupukkina.

6 10 Vinkkiä talven harrastuksiin

Hattulan liikuntapalveluiden vinkit talven harrastuksiin.

8 Hattulan ulkoilureitistö

Ulkoilureitistöstä näet muun muassa reitit patikointiin, hiihtoon ja pyöräilyyn, sekä tulistelukohteet.

9 Kaiken takana on latumies

Hattulan 100km latuverkostosta saamme kiittää ahkeria ladunajajia.

10 Viikko elämää Lepaalla

Kesällä kaksi perhettä pääsi kokeilemaan asumista Lepaan maalaismiljöössä.

12 Uusia tuulia Pelkolassa

Pelkolaan on perustettu Hattulan uusin kyläyhdistys.

14 Horoskoopit

Lepaan koululaisten ennustuksia Joululehden lukijoille.

16 Pentti Pietilä #25

Jääkiekkoilija ja kuntapoliitikko

17 Hattula Boxing uusiin tiloihin

Hattula Boxing muuttaa Parolaan Kuntokeskus MOOVE:n naapuriin.

18 Liikunnan riemua ja tekemisen iloa kotikunnassa

Parolan Visan joulutervehdys

19 Tarinoita Hattulasta osa 1

Osa 1 käsittelee Parolannummen lentokenttää.

21 Perheliikunta mahdollistaa yhteisen ajanvieron

Perheliikunnan hanke kannustaa perheitä aktiiviseen olemiseen.

22 Voi niitä ja näitä aikoja...

Nuoren ja entisen nuoren kirjoitukset Hattulassa elämisestä.

27 Kirjaston lukuvinkit talveen

Kuusi vinkkiä talvilukemiseen kirjaston henkilökunnalta.

Kunnanjohtajan tervehdys

Hyvät Hattulan kunnan Joululehden lukijat,

Syksyllä heräsi ajatus, että voisimme ”talkoopohjalta” julkaista kuntalaisten oman Joululehden. Pohtiessamme lehden sisältöä kävimme vilkasta keskustelua siitä, mitä haluaisimme Teille lukijoille kertoa. Keskustelun tulos oli, että paljon haluaisimme kertoa, mutta kaikkea emme ehdi juuri tähän lehteen kirjoittaa. Mutta tämän lehden saadessa hyvän vastaanoton, niin harkitsemme jatkoa.

Tässä historiallisessa 1. numerossa on tarinoita ja henkilökuvauksia Hattulasta, kuin myös kerrottu tulevan talven tapahtumista ja harrastusmahdollisuuksista, joista voidaan kirjoittaa jälleen uusia tarinoita. Hattula onkin tuhansien tarinoiden kunta, mutta uusille on aina tilaa. Näiden tarinoiden kautta voimme kaikki lisätä omaa tietämystämme kotikunnastamme ja huomata, että Hattula on varsin hyvä paikka asua.

Näin lehden välityksellä Hattulan kunta toivottaa kaikille kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille sekä muille tämän lehden lukijoille Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta vuotta 2025.

Lisäksi KIITOS Teille kaikille, jotka olette mahdollistaneet tämän julkaisun!

Hattulassa 13.12.2024

Pekka Järvi

Kunnanjohtaja

Tarinoita Joulupukilta 1/3

Pekka Järvi

Naapurikunnassa Kalvolassa järjestettiin 2000-luvun alkupuolella Joulupukien Suomen mestaruuskilpailuja. Ilmeisesti nämä kilpailut ovat jääneet unholaan, koska YLE:n uutisten mukaan Suomen parhaita joulupukkeja haettiin ensimmäistä kertaa maailmassa Pudasjärven Iso-Syötteellä ja tuo uutinen oli päivätty marraskuulle 2010. Koska itse osallistuin joulupukien SM-kisaan jo vuonna 2007 litalan Lasimäellä, niin Iso-Syötteellä ei todellakaan oltu ensimmäistä kertaa asialla. Toki Iso-Syötteen kisaa mainostettiin leikkimieliseksi kilpailuksi ja Lasimäellä kisailu oli totisinta totta.

Minut houkuteltiin tuolloin (ilman vaihtoehtoja) mukaan kilpailuun ja hankin itselleni asianmukaiset kilpailuvarusteet. Kilpailujen sisällöstä ei minulla ollut etukäteen mitään käsitystä, mutta pelkäsin kovasti mahdollista lauluosuutta. Onneksi sitä ei kuitenkaan tullut jo pelkästään yleisönkin takia.

Niinpä eräänä marraskuisena lauantaiaamuna ajelin kohti litalaa ja puin Lasimäellä kilpailuasun sekä siirryin lasimuseon terassille, missä muut kilpailijat jo odottelivat. Paikalle oli uskaltanut viisi tai kuusi maineestaan piittaamatonta rohkeaa. Istuin omalle paikalleni, jolloin vieressä istuva joulupukki nosti partaansa ja kuiskasi ”Olemme päättäneet, että Sinä voitat”. Kuiskauksessa saattoi haiskahtaa hieman muukin kuin kansalaisluottamus, ja sanatkin olivat jossain määrin epäselvät, mutta viesti oli selvä. Kyseessä lieneekin sopukilpailu!

Sitten kilpailu alkoi. Juontaja haastatteli kaikki osallistujat ja sai varmasti oikein hyviä vastauksia. Lisäksi piti ainakin piirtää joulukortti, mutta onneksi lauluosuutta ei ollut. Varsin nopeasti kilpailu oli loppusuoralla ja minut julistettiin voittajaksi. Sain jopa nimeni lehteen ja tietysti työpaikalla asianmukaiset ”kannustukset”. No maine ainakin kasvoi. Kilpailun sopuluonteesta ei lehdistössä onneksi kirjoitettu.

Olin tuohon aikaan töissä puolustusvoimien pääesikunnassa ja kuultuaan saavutuksestani työkaverit saivat ajatuksen, pikkujoulujen joulupukki on valittu! Itse kovasti vastustelin, mutta turhaan. Esimiehen (kenraali) kanssa käydyn mielipidevaihdon jälkeen oli jo pakko suostua. Menin nimittäin kenraalin toimistoon oman mielipiteen kanssa ja tulin sieltä ulos hänen mielipiteensä kanssa. Näin oli mielipiteitä vaihdettu! Onnistuin kuitenkin neuvottelemaan itselleni roolimutoksen ja esiintyisin pikkujouluissa törkypukkina. Joulupukkia muistuttava olento, joka vinoilee kaikille enemmän tai vähemmän hyvällä huumorintajulla, yleensä sillä vähemmällä.

Menestys oli kuitenkin suuri. Olin ajatellut, että törkypukin esiintyminen olisi kertasuoritus, mutta mitä vielä. Kyseinen esimies oli vastuussa kenraalikunnan pikkujoulujen järjestämisestä ja halusi törkypukin paikalle. Siis minun pitää mennä kenraalien pikkujouluun haukkumaan heidät ja juhla oli vielä avoimuus. No eipä siinä sitten mitään, käsky on käsky.

Tilaisuus oli pääesikunnassa eräänä marraskuisena perjantai-iltana. Istuskelin autossa parkkipaikalla kylmissäni ja odottelin ovelta valomerkkiä, jolloin tulisi minun ”suuri tilaisuus”. Olin pukeutunut itseni tunnistamattomaksi ja harjoittelin vieraalla äänellä puhumista. Ei ehkä olisi uran kannalta hyvä, jos haukkuu koko kenraalikunnan ja he vielä minut tunnistavat. Sitten tuli merkki.

Astuin pikkujouluihin mukaan ja totesin ilmapiirin olevan vapautunut tai ainakin vapautuneen näköinen tai oikeastaan se ei ollut vielä ihan sitäkään. Osa oli rennosti villapaidoissa, mutta toisilla oli ”jäykät kuteet”. Pukukoodi oli siis ymmärretty väärin, josta luonnollisesti heti huomautin ansaiten arvostelevia katseita. Vieraat eivät myöskään odottaneet törkypukkia, vaan ystävällistä joulupukkia.

Hetken aikaa ilmapiiri oli hämmentynyt, kuin joululaulujen sijasta alkoikin törkypuheet ja tuntui ettei yleisö oikein päässyt samaan ”moodiin”. No juttujen vyöryessä tuntui, että ainakin rouvat alkoivat ymmärtää, että paikalla onkin joku muu kuin se perinteinen ”hyvää joulua- joulupukki”. Tuolloin ei vielä puhuttu roustauksesta, mutta jotain sen tapaista törkypukki kuitenkin harjoitti.

Ilmavoimien komentaja, joka oli nuorin läsnäolijoista, siitä näkökulmasta helpoin kohde ja ei ollut esimieheni joutui ensimmäiseksi maaliksi. Tässä törkypukin ja komentajan välinen keskustelu:

- ”Uskotko Jarmo joulupukkiin”?

- ”Totta kai”!

- ”Minkä ikäinen olet”?

- ”50 vuotta”.

- ”Jumankauta, 50 vuotta, ja usko vielä joulupukkiin, ei ole ilmavoimat kovin uskottavissa käsissä”!

Jälkeenpäin kuulin, että tilaisuudessa oli kovasti kiinnostanut törkypukin henkilöllisyys. Se ei onneksi ihan nopeasti selvinnyt ja ehdin vielä seuraavana itsenäisyyspäivänä saamaan yhden ylennyksen.

Tarinoita Joulupukilta 2/3

Jari Salmela

Liikuimme pukki ja tonttu parina mopolla toki "kaks päällä". Välillä partaa etsittiin hangelta mopon valoilla tähystäen...

Saavuimme kerran perheeseen, joka ei ollut entuudestaan tuttu. Yllätys oli suuri, kun paikan "lapset" olivat n. 50-60- vuotiaita ja vanhemmat 80+. Lahjoja ei jaettu lainkaan, vaan lauloimme yhdessä joululauluja pianolla säestäen. Ei olla kumpikaan laulumiehiä, mutta jotenkin se sujui. Siinä oli pokassa pitämistä, kun aikuiset haastattelivat aika tiukoilla kysymyksillä. Toinen vanhemmista muun muassa totesi: "Vaikutatte kovin nuorekkailta pukeiksi. Miten vanha pukki on, kun hänellä itsellä on ikää jo 80-vuotta ja ikä alkaa painaa?" Pukin kommentti: "Tyttö tyttö, pukki on 300 vuotta ja vielä jalka nousee hyvin". Mopoikäisenä tuntui hieman arveluttavalta tytötellä ikäihmistä. Rooli oli hoidettava. Palkintona oli kuitenkin kaikkien remakka naurahdus.

Pukilla on aina tiukka aikataulu. Kerran olimme menossa maataloon pukiksi. Lapset kysyivät "Milläs pukki on liikkeellä"? "Porolla" vastasin. Lahjat jaettiin ja kaikilla hyvä mieli. Sanottiin heipat. Oli kuitenkin käynyt niin, että silloinen tyttöystävä, nykyinen vaimoni, oli pyynnöstäni kääntänyt auton valmiiksi menosuuntaan. No siinä, kun ilman valoja - paljastumatta - oli yrittänyt toimia, niin auton takapää tippui ojaan ja siinä oltiin hangessa. Ei auttanut kun mennä nolona takaisin taloon kysymään apua. "Anteeksi, mutta olisiko traktoria, kun pukin poro lipsahti ojaan"? Siinä aikuisilta petti pokka ja lapset hämmästelivät kai poron kömpelyyttä. Joulupukin homma on kivaa puuhaa. Näkee monenlaisia joulunviettotapoja. Hyvä liksa, mutta hieman sesonkiluontoinen.

Tarinoita Joulupukilta 3/3

Veikko Pulli

Oma jouluaattoni on jo toistakymmentä vuotta noudattanut ihanaa, mutta työntäyteistä kaavaa. Tärkeintä on aina ollut – ja tulee aina olemaan – se pienen lisäaromin lahjoittaminen perheiden joulutunnelmaan, jonka Joulupukin vierailu luo.

Kun tekee koko päivän urakkaa alkaen puolilta päivin vanhainkodista ja päättyen miltei iltakymmeneen, pääsee näkemään upean kirjon erilaisia joulutunnelmia ympäri Hattulaa. Osalle perheistä joulupukin vierailu keskellä kirkasta päivää on täysin luonnollista, kun taas toiset perheet odottavat punanutun vilahdusta pilkkopimeän pihan perällä, auringon laskettua jo tunteja sitten. Parhaimmillaan olen saanut tavata samoja lapsia jopa kahdesti saman päivän aikana – ensin isovanhempien luona iltapäivällä ja lopulta omassa kodissaan illansuussa. Jokaisessa kodissa ovat kuitenkin aina vastassa lasten innosta kiiltävät silmät, Pukkia odottamassa – vuorokauden ajasta huolimatta.

Urani Joulupukkina käynnistyi Tyrvännön niemeltä, jossa ensimmäiset vuodet vierähtivät muutaman vierailun aattotahdilla. Kun tuli aika laajentaa reviiriä, en aluksi tullut ajatelleeksi, että vierailujen varausvaiheessa olisi hyvä miettiä reittiä vähän etukäteen. Siitä sainkin sitten oppia kantapään kautta, kun eräänä jouluna Pukin reitti kulki näin: Lepaa–Pekola–Lepaa–Katalina–Ihalempi–Pekola–Lepaa–Parola–Iittala–Rahkoila–Parola.

Voin kertoa, että kolmannen kerran ajaessani Lepaalle samana aattona mieleen juolahti, että tämän voisi varmaan tehdä järkevämmin. Oppia ikä kaikki – ja seuraavana aattona reitti kulki jo sujuvammin kylästä kylään.

Eihän Joulupukki tietenkään vain lapsia varten kierrä; joulun tunnelmaa tarvitsevat perheissä kaikki, ikään katsomatta. Mieleeni on jäänyt erityisesti eräs vierailu, jossa suku monessa polvessa vietti joulua yhdessä. Siellä tärkeintä oli saada kuva otettua Joulupukin kanssa. Ensin kaikki suvun lapset koottiin yhteen kuvaan, ja yhdellä otolla homma oli purkissa. Mutta sitten alkoikin varsinainen urakka: jokainen suvun äiti, tati ja mummo halusi oman yhteiskuvan Pukin sylissä. Kampauksia hierottiin ja valaistusta säädettiin pitkän kaavan mukaan. Suurin osa Pukin vierailuajasta meni tähän, mutta tulipahan joulumieli täytettyä myös tältä osin – ja mikä tärkeintä, kaikki olivat tyytyväisiä. Uusi joulu on taas tulossa, ja Joulupukki matkaan pian käy! Täytyyköön joulunaikanne riemusta ja naurusta sekä rauhasta ja rakkaudesta. Nauttikaa joulun tunnelmasta, ja täyttäköön joulun henki sydämenne.

10 vinkkiä talven harrastuksiin

Lähde kotaseikkailulle pakkasen paukuessa

Pakkaa mukaan eväät ja lähde retkelle lähikodalle. Hattulassa on toistakymmentä kotaa ja laavua – kokeile bongata vaikka kaikki! Kotabongausesitteen saat kirjastolta.

1.

2.

Kiitä luistimilla pitkin järven jäätä

Talkoovoimin ylläpidetyllä Poransaaren matkaluisteluradalla voit nauttia vauhdin huumasta. 1,5 kilometrin mittaista rataa kiertää huomaamatta monta kertaa!

3.

Lämmin sauna + kylmä avanto = 100 % rentoutuminen

Kasta itsesi viileään veteen Pappilanniemen talviuintipaikalla. Kausimaksulla pääset saunaan ja avantoon kahdesti viikossa – kertakäynnin voit ostaa kirjastolta. Tähän hommaan jää koukuun!

4.

Nauti talvisesta luonnosta suksilla

Inspiroidu Hattulan Hiihtoladut -Facebook-ryhmän postauksista ja lähde sivakoimaan. Yli 60 kilometrin latuverkostosta löytyy jokaiselle jotakin, latukahviloita unohtamatta!

5.

Lähde aarrejahtiin

Tiesitkö että, Hattulaan on piilotettu yli 200 geokätköä? Osa kätköistä on löydettävissä myös talviaikaan. Kätköilyn myötä löydät purkkien lisäksi lähimaastojen salattuja helmiä ja opit katsomaan paikkoja uusin silmin. Ohjeet aloittamiseen löydät geocaching.com -sivustolta.

Hikoile ja hypi hangessa

Pue päälle toppavaatteet ja kokeile lumijumppaa. Kun tekee jumppaliikkeitä kinosten keskellä, vastus kasvaa ja homma on hikistä ja tehokasta! Keksi liikkeitä itse tai kokeile Suomen ladun suunnittelemaa koko perheen "Snow FIT" -jumppaa.

6.

7.

Testaa taitosi luistimilla

Miten sujuikaan sirklaus? Koska olet viimeksi lämännyt täysiä? Hattulassa luistelujäitä löytyy joka kylältä, joten vanhojen taitojen verestäminen ja uusien juttujen opettelu on helppoa. Isommalla porukalla voi leikkiä vaikka hippaa!

Talsi umpihangessa lumikengillä

Hattulan kirjastosta löytyy kirjastokortilla lainattavaksi erilaisia liikuntavälineitä talviseen harrastamiseen. Lumikengät ja liukulumikengät, luistelutuki ja retkiluistimet odottavat lainaajaansa!

8.

9.

Kokeile pyöräilyä lumisessa maastossa

Tenholan portilta pääset 6,5 kilometrin mittaiselle merkitylle talvipyöräilyreitille. Reitti kulkee kauniissa harjumaisemissa ja päättyy Tenholan linnavuoren laavulle. Laavulla onkin mukava keittää nokipannukahvit ja kiivetä ihailemaan maisemia linnavuoren huipulle.

Mitä jos ei olekaan lunta?

Vaikka hiihto ja luistelu eivät onnistuisikaan, retkelle voi lähteä kävellen tai pyörällä ilman luntakin. Katso ulkoilureittikartasta sopiva kohde ja ota ensimmäinen askel ulos. Lisätietoja Hattulan liikuntapaikoista löydät kunnan nettisivuilta.

10.

Hattulan ulkoilureitistö

0 1:45 000 2,5 km

Suomen ulkoilureitit www.ulkoilureitit.fi
Kartan valmistus: Mapline Oy, 9/2022
Pohjakartta-aineisto: © Maanmittauslaitos

Merkkien selitys

- Opastus | Information
- Pysäköinti | Parking
- Nuotiopaikka | Campfire
- Laavu | Lean-to shelter
- Kota | Covered fire place
- Kuivakäymälä | Privy
- WC | Toilet
- Uimaranta | Swimming
- Satama | Harbor
- Kanoottilaituri | Canoeing
- Veneluiska | Boat ramp
- Kuntoportaat | Stairs
- Frisbeegolf | Disc golf
- Golf | Golf
- Majoitus | Accommodation

Reittien värit, nimet ja lajit

- Hiihtoladut talvella
- Hiihtoladut talvella jäällä
- Poransaaren matkailustelurata
- Koiralatu talvella
- Hämeen Ilvesreitit Hattula
- Ulkoilureitit kesällä
- Pyöräilyreitit talvella
- Hattula - Hämeenlinna
- Kuntoradat ja ulkoilureitit

Ulkoilureiteillä liikkuminen tapahtuu aina omalla vastuulla.

www.hattula.fi
Yleinen hätänumero: 112
In emergency call: 112
Facebook: Hattulan hiihtoladut
www.hameenvirkistysalueyhdistys.fi

Hameen linnat

Kaiken takana on latumies

Hattulan hiihtoladut keräävät kiitosta käyttäjiltä joka vuosi. Laaja ja monipuolinen latuverkosto houkuttelee satoja innokkaita hiihtäjiä talvesta toiseen. Ja kuka on tämän talvisen ilon takana? Tietenkin meidän huipputiimimme ladunajajia!

Hattulan hiihtoladujen rinkiin kuuluu kunnan omien työntekijöiden lisäksi reilut 10 muuta ladunajajaa. Ladunajat tekevät hommaa talkoohenkisesti, usein oman työnsä ohella. He saavat korvausta ajamisesta ja polttoainekuluista, mutta heidän todellinen supervoimansa on talkoohenki: latua lähdetään avaamaan innokkaana heti, oli kyseessä arki, pyhä tai viikonloppu. Usein latu ajetaan jo aamun sarastaessa – tai jopa yön pimeydessä. Osansa kiitoksista ansaitsee myös Hattulan panssariprikaati, jonka kanssa tehty yhteistyö mm. latukoneen suhteen on kullannarvoista. Ilman tätä superjoukkuetta Hattulan latuverkoston ylläpito ei olisi mahdollista – ja hiihtäjät jäisivät kaipaamaan mainioita latuja ja hyviä lenkkejä. Kiitos ladunajat!

Leo Kallio on ajanut latuja Hattulassa jo yli 25 vuotta.

Miten ladulle?

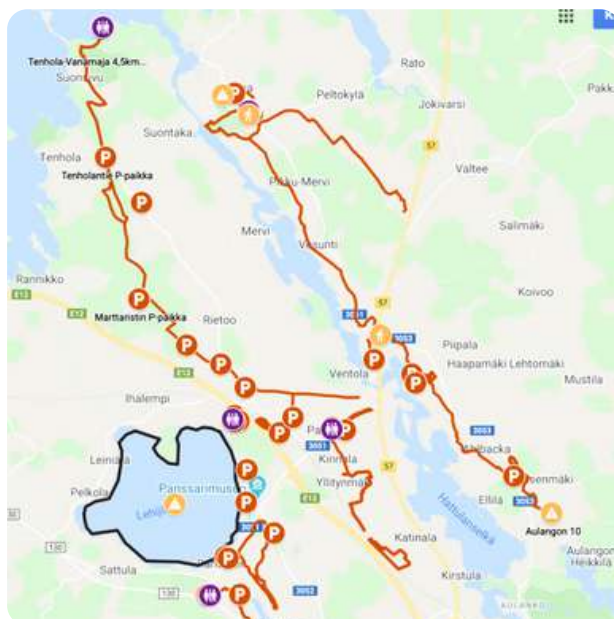
Hattulassa on hyvänä talvena noin 100 kilometrin latuverkosto, joten jokaiselle löytyy jotakin. Helppoja latuja etsivälle sopivia ovat esimerkiksi Parolan pururata, reitti Rahkoilasta Lepaalle sekä Nihattulan suunnan latuverkosto. Mäksisiä maastoja kaipaava suuntaa Parolannummen kuntoradalle ja metsän rauhasta nauttiva Parola – Tenhola – Vanamaja reitille.

Latukartasta löydät hiihtolatuverkoston tiedot:

- Parkkipaikat, joista pääset ladulle
- Hiihtoladujen pituudet ja soveltuvat hiihtotavat
- Lyhyet kuvaukset laduista (latuosuuksia klikkaamalla)
- Latukahviloiden ja vessojen sijainnit

Hattulan hiihtoladut-Facebook-ryhmästä voi seurata ladujen kunnossapitotilannetta. Parolan pururadalla on lisäksi latukamera (www.latukamera.fi) .

➔ hattula.fi/palvelut/vapaa-aika/liikunta/hiihtoladut/

Viikko elämää Lepaalla

Mari Monto

Kaksi asumiskokeiluparhettä muutti elokuun lopussa vajaan viikoksi Lepaan upeisiin maisemiin kokeilemaan asumista Tyrvännönniemellä. Hämeen Kylien Polku kylään -hankkeen asumiskokeiluita on toteutettu 2023-2024 yhteensä viisi kolmella kylällä, Alvettulassa, Vähikkälässä ja viimeisimmäksi Lepaalla. Hankkeessa on haettu työkaluja maalle muuton edistämiseksi ja kylien ja kunnan yhteistyön kehittämiseksi niin, että kaikki hyötyisivät maaseudun elinvoiman kasvusta. Kiinnostus Lepaata ja Tyrvännönniemeä kohtaan oli hurja: hakemuksia ilmaiseen asumiskokeiluun tuli 98, hakijoita oli yhteensä 225 ja heistä lapsia 77! Asumiskokeilu kiinnosti myös mediaa, ja kokeilusta uutisoivat monet lehdet, Ylen paikallistoimitus sekä valtakunnalliset tv-kanavatkin.

Hämeenlinnalainen Huovisen perhe - Sofia, Risto, Viktor, Oskar ja Olga - sekä tamperelainen Agbodjakinin perhe - Henna, Dick, Emma ja Ensio - edustivat hyvin hakijajoukkoa, jota maaseutu asumisympäristönä houkuttelee.

Kuva: Hämeen Kylät

Kuva: Hämeen Kylät

Vanhemmat toivovat tilaa ja turvallista ympäristöä lapsille, eläimille ja harrastuksille, yhteisöllistä kyläkoulua ja toisaalta hyviä ja toimivia yhteyksiä harrastuksiin ja työpaikoille. Kaikkea tätä me aktiiviset kyläläiset monin tavoin osoitimme löytyvän Lepaalla ja muualtakin Tyrvännönniemeltä. Kokeilun aikana perheet asuivat Lepaan kampusalueen Toimelassa, tutustuivat kyläläisiin ja siihen, mitä kylällä voi tehdä, nähdä ja harrastaa: kävivät sekä koulun vanhempainillassa kyläladolla että ihan tavalliseen koulupäivään tutustumassa, retkeilivät Vanajaniemessä sekä Annan laavulla, pyöräilivät, kalastivat, multigolfasivat, ratsastivat, tutustuivat Kylätaloon, tekivät Lepaan savipajalla itselleen savityöt, rantasaunoivat ja saivat matkaansa Lepaan Anna -pelin ja muuta Hattulaan ja Tyrvääntöön liittyvää materiaalia.

Kahvilla kylätalon kirjastossa. Vasemmalta Henna, Ensio, Ulla, Risto, Oskar, Emma, Olga, Sofia ja Viktor. Kuva Iivo Rytönen

Palaute perheiltä oli kiittävä, mielenkiinto kylälle muuttamista kohtaan virisi ja kynnys tehdä ihan todellisia ratkaisuja aleni. Tämä onkin yksi asumiskokeilujen päätarkoituksista niille, joilla ei ennestään ole siteitä kylään: antaa mahdollisuus kokea, mitä maaseudulla ja kylillä on tarjota. Kokeilun aikana konkretisoitui hyvin se, että vaikkapa Hämeenlinnassa töissä käynti ei ole mitenkään ylivoimaista ja että etätyöt kylältä onnistuvat hyvin. Me kyläläisethän tämän tiedämme jo ennalta.

Hankkeessa kysyttiin kaikilta hakijoilta, millaista asumista he toivovat, ja selvä enemmistö toivoi mahdollisuutta vuokrata talo tai mummonmökki, noin puolta kiinnosti ostaa hyväkuntoinen tai kunnostettava talo ja selvä vähemmistö oli kiinnostuneita mahdollisuudesta ostaa tontti ja rakentaa itse – toki näitäkin oli.

Tästä kannattaa kunnissa ottaa koppi, sillä tällä hetkellä kuntien tarjonta kohdistuu tontteihin. Tulijoita maalle olisi, jos vuokra-asuntotarjontaa pystyttäisiin kylillä lisäämään. Tähän kannattaa nyt Hattulassakin laittaa paukkuja, kun asumista kehitetään: tarjotaan ihmisille sitä, mitä he toivovat, niin saamme sekä kylät että kunnan pidettyä elävinä. Tämän eteen me Lepaalla ja muissakin kylissä teemme hartiavoimin töitä jatkossakin. Asumiskokeilutyöryhmän puolesta asioita kirjaili Lepaan ja Tyrvännönniemen kyläkummi Mari Monto, johon saa ottaa yhteyttä matalalla kynnyksellä.

Annan laavulla kyläkummi Mari Monto taluttaa Sepe-ponia, jonka selässä Emma ja vuoroa odottamassa Olga. Kuva Hämeen kylät.

Uusia tuulia Pelkolassa

Sirpa Ylikerälä

Ilolla ilmoitamme, että Pelkolan kylään on perustettu kyläyhdistys! Pelkolan koulu on ollut tärkeä osa Hattulan kouluhistoriaa. Perustamisestaan eli vuodesta 1869 lähtien lukuisat kyläläiset ovat lähteneet maailmalle koulun kautta. Koulu kokosi aiemmin yhteen lapsia, nuoria, vanhempia, koulun henkilöstöä, kyläläisiä ja etenkin vanhempainyhdistyksen myötä muutakin toimintaa. Koulun sulkemisen jälkeen 2010-luvulla kylän yhteishenki on elänyt hiljaiseloa. Kyläläisten puheissa on harmiteltu kylän yhteistyön hiipumista, yhdessä tekemisen ja toistemme kanssa tutuiksi tulemisen hitautta. Hyvä rantapaikkakin Lehijärvellä on vuosikymmenten aikana päässyt kaikin puolin rapistumaan, vaikka rohkeimmat kyläläiset ovat edelleen käyneet uimassa ja rannalta veneilijät ovat lähteneet kalastamaan.

Pelkolan koulun tuoreimmat omistajat, Hämeenlinnasta tullut yrittäjäpariskunta Kirsi ja Harri Tuomi ottivat rohkean askeleen kesällä 2024 ehdottaen kyläyhdistyksen perustamista. Asialle oli selvästi toivetta ja tarvetta, sillä jo lokakuussa pidettiin kyläyhdistyksen perustava kokous, jossa muotoiltiin yhdistyksen säännöt ja muodostettiin toimiva hallitus. Jäsenrekisterihakemus laitettiin heti vireille ja nyt se on totta, meillä on Hattulan Pelkolan kyläyhdistys ry!

Ensimmäisiä jäseniä on jo parikymmentä ja lisää odotellaan, kunhan saamme tiedotuksen liikkeelle. Vanhan Koulun Rauhan omistajat ovat yhdistyksessä vahvasti mukana. He ovat myös tarjonneet tilojaan ja koulun ympäristöä kyläyhdistyksen tapahtumille. Myös muut kylän alueet tarjoavat paljon mahdollisuuksia kylätoiminnalle ja monenlaisia ideoita on jo ilmassa. Vanhan koulun tontilla on edelleen hyväkuntoinen luistinrata kaukaloineen. Talvisin rataa jäädytetään ja aurataan talkoovoimin. Luistimet on helppo laittaa jalkaan valaistussa kopissa ja pimeinä talvi-iltoina kenttä on valaistu. Päällysteen ansiosta kaukaloa voi käyttää myös kesäisin vaikkapa rullakiekkoon. Hyvillä talvikeleillä Lehijärveä kiertää sekä perinteinen että vapaantyylin hiihtoladut.

Kyläyhdistys on päättänyt ensimmäiseksi hankkeekseen ranta-alueen kunnostamisen, kunhan omistusoikeudet ja luvat saadaan kuntoon. Suunnitteilla on uimalaituri, loiva uimaranta pienemmille polskijoille, uusi uimakoppi ja luiska veneiden laskijoille. Rannan kasvusto vaatii myös raivaamista. Ehkäpä sen jälkeen saamme kyläläisille vielä nuotiopaikan ja tilaa vaikkapa yhteisille pelilajeille. Rannan kunnostamista ja uutta kesää odotellessa lupaamme aloittaa tulevana keväänä jo yhteisiä kokoontumisia kyläläisille. Olemme myös ottaneet innolla vastaan kutsut liittyä Hattulan muiden kylien kanssa yhteistyöhön.

Toivomme viestin kyläyhdistyksen perustamisesta tavoittavan paljon sekä kylä uusia että vanhoja asukkaita. Kyläyhdistykseen liittyminen on avointa kaikille.

Horoskoopit

Lepaan koulun oppilaat tekevät muutaman kerran vuodessa yhdessä lehteä, joka kantaa hilpeää nimeä "Hulvattoman Hauskat Uutiset". Koulun oma lehti on upea osoitus siitä, miten yhteistyössä on voimaa ja kuinka sillä voidaan synnyttää jotakin erityistä – sellaista, jota muistellaan vielä vuosienkin päästä lämmöllä.

Hulvattoman Hauskat Uutiset-lehdessä on perinteisesti ollut mukana horoskooppi ennustuksia, joka on aina ollut yksi sen suosituimmista osioista. Saimme kunnian saada Lepaan koulun oppilaat mukaan luomaan horoskooppeja myös Hattulan Joululehteä varten. Kurkkaa alta mitä tuleva vuosi tuo tullessaan!

OINAS (21.3.–19.4.)

Oinas on hyvin avulias. Heillä on paljon kiinnostuksen kohteita. Oinas tulee saavuttamaan suuria. Oinas tykkää kerätä erilaisia CD-levyjä. Oinaasta tulee erittäin ujo lähiaikoina. Oinas on todella lempeä. Oinaat tykkäävät auttaa toisia. Oinaat tykkäävät muodista ja haluavat tulla isona malliksi. Oinas tulee menestymään työssään. Oinaat ovat harvoin aggressiivisia mutta jos heidät suututtaa huonona päivänä, siitä ei ehkä seuraa hyvää. Oinaan elementti on tuli. Oinas tykkää järjestellä asioita, joten hänen huoneensa on aina siisti. Oinas saattaa joskus suuttua helposti, jos joku sekottaa heidän järjestyksensä.

RAPU (21.6.–22.7.)

Ravut ovat todella ystävällisiä ja hauskoja. rapujen sielunkumppani on Leijona tai Neitsyt. Rapu tykkää maalata ja piirtää vapaa-ajalla. Ravun lempiväri on yleensä violetti tai sininen. Ravun elementti on vesi. Rapu tulee kadottamaan jotain todella tärkeää, mutta hän tulee löytämään sen kyllä nopeasti. Aika oudosta paikasta nimittäin, se löytyi hänen kattonsa sisältä. Rapu on rohkea, joten hänet saa esimerkiksi huvipuistoissa mukaan hurjimpiinkin laitteisiin. Rapu tykkää auttaa naapureita kotitöissä ja lenkittää heidän koiriaan.

HÄRKÄ (20.4.–20.5.)

Härkä on todella kiinnostava yksilö. Hän harrastaa tanssia ja hänelle sopisi golf, koska hän on todella energinen. Härkä on todella onnekas, koska hän tulee matkustamaan eri maihin joka kuukausi ja aina jouluisin Härkä on Espanjassa. Härkä tykkää juhlia syntymäpäiväänsä sukulaisten ja tuttujen kanssa. Härän elementti on maa. Härkä on joskus todella mustasukkainen, jos toinen näyttää hänen työtänsä ja se on parempi kuin hänen oma työnsä. Härälle sopisi kiinteistövälittäjän työ, koska härkä on todella kohtelias ja tekee asiakkaansa tyytyväisiksi.

LEIJONA (23.7.–22.8.)

Leijonat tykkäävät juhlia Halloweenia, joulua, vappua ja muita juhlia. Leijona tykkää koristella toisten taloja. Leijonat ovat hyvin lempeitä ja heidän kanssaan tulee hyvin toimeen. Leijonat ovat talvi-ihmisiä ja he tykkäävät rakentaa lumiukkoja yksin ja kavereiden kanssa. Leijonien lempipuhuaa on kertoa vitsejä (joskus ne eivät vain ole niin hyviä mutta kannattaa silti nauraa, sillä leijonat suuttuvat, jos heidän vitsejä haukutaan.) Leijonat tulevat menestymään koulussa ja saamaan hyvät numerot kokeissa. Leijonien ihmisvälitkin paranevat huomattavasti.

KAKSOSET (21.5.–20.6.)

Kaksoset tykkäävät olla sisarustensa kanssa ja etenkin leikkiä heidän kanssaan. Kaksosten harrastukset ovat vähän erikoisia mutta silti he tykkäävät käydä niissä. Kaksoilla on paljon kavereita harrastuksissa ja koulussa. Kaksoset tykkäävät keväästä ja he tykkäävät paljon käydä huvipuistoissa. Kaksoset haluaisivat olla hyviä maalaamaan, mutta värit menevät yleensä kaikkialle mutta ei sinne minne pitäisi. Siksi kaksoille ei sovi maalarin työ. Kaksoset ovat hyviä piirtämään, siksi kaksoset löytävät aina kynän kädestä ja paperin naaman edestä. Joskus kaksoilla menee monia tunteja vain piirtämiseen ja musiikin kuunteluun. Kaksoset tulevat kehittymään tanssimisessa ja heistä saattaa tulla tanssinopettajia.

NEITSYT (23.8.–22.9.)

Neitsyt ovat todella ainutlaatuisia, koska he eivät osaa päättää mistä tykkäävät. Esim. he eivät tiedä, mikä tyyli hänelle sopisi niin hän sovittaa kaikkia tyylejä kunnes hän löytää oikean, eikä hän osaa päättää hyvää hiusväriä, koska hän on epävarma hänen luonnollisesta hiustenväristä. Vaikka hän ei tiedä sitä, että hän on luonnollisesti kaunis, hänen silmänsä kauniit, hän on todella kiltti, hän on täydellinen ihan missä vaan vaatetuksessa ja hänen hiuksensa ovat todella kauniit. Neitsyen elementti on maa ja heille sopii turkoosi ja tummansininen.

VAAKA (23.9.–23.10.)

Vaa'at ovat todella ystävällisiä ja kauniita/komeita. He tykkäävät käydä kesällä uimassa järvessä ja he menevät myös talvellakin avantoon. Vaa'at ovat todella taitavia maalareita ja piirtäjiä. Vaa'an sielunkumppani on Kauris tai Leijona. Vaa'alle sopii purppura ja sininen. Vaa'at tykkäävät piirtää ja maalata vapaa-ajalla ja he ovat todella lahjakkaita käsityössä. Vaaka on todella itseluottava ja innokas ystäviin tutustuva, koska he eivät tykkää jättää ketään ulkopuolelle, koska se ei tuntuisi kenellekään kivalta. Vaa'at ovat myös taitavia koripallossa ja tenniksessä

KAURIS (22.12.–19.1.)

Kauriit tykkäävät olla ulkona ja pyöräillä. Kauriit ovat joskus todella uhkarohkeita, siksi ihmiset pitävät heistä ja moni on ihastunut juuri kauriiseen. Kauriit tykkäävät käydä uimahalleissa uimassa, siksi kauriit ovat aina valmiita osallistumaan uintikisoihin. Kauriit eivät tykkää, kun niitä arvostellaan tai kiusataan. Kauris ei kuitenkaan uskalla kertoa kenellekään, jos heitä kiusataan. Kauriit haluaisivat olla kampaajia. Kauriit tykkäävät ratsastaa ja se sopisi heille hyväksi harrastukseksi. Kauriin vanhemmat ovat paljon matkoilla, mutta kauriin onneksi he asettuvat kotiin seuraavien vuosien ajaksi. Kauris haluaisi muuttaa ulkomaille niinkuin heidän kaverinsa ovat tehneet. (Siitä se idea sitten lähtikin.)

SKORPIONI (24.10.–22.11.)

Skorpioni tykkää jalkapallosta ja on aika hyvä siinä. Skorpioni ei haluaisi käydä koulua mutta tulee silti joka päivä kouluun näkemään kavereita. Skorpioni on todella tunteellinen ja hän ilmaisee tunteensa hyvin näkyvästi joten skorpionista tietää aina mitä tunnetta hän käsittelee parhaillaan. Skorpioni osaa olla hyvin innoissaan hyvin pienistäkin asioista. Skorpioni haluaisi olla isona lentoemäntä. Skorpioni on iso unelmoija. Skorpioni on hyvin urheilullinen mutta yleensä hän käyttää vapaa ajan vain telkkarin katsomiseen ja musiikin kuunteluun. Skorpioni tykkää lukea paljon ja hän tulee käymään paljon kirjastoissa lähiaikoina.

VESIMIES (20.1.–18.2.)

Vesimiehellä on todella kauniit silmät. Vesimiehet rakastavat ihonhoitotuotteita ja siksi heillä on niitä todella paljon kaapeissa. Vesimiehet käyttävät aikaansa paljon suihkussa sillä heillä kestää hirveän kauan suihkussa. Vesimiehet tulevat kirjoittamaan biisejä isona tai heistä tulee laulaja. Vesimies tykkää varastaa salaa kavereiden vaatteita, koska heillä itsellään ei ole paras tyylimaku. Vesimiehet tykkäävät mennä lomilla eri maihin sukulaisten luo. Vesimiehen elementti on ilma. Vesimies on luonteeltaan rohkea ja itsevarma.

JOUSIMIES (23.11.–21.12.)

Jousimies on yleensä vähän ärhäkkä mutta jos tutustut häneen, hän on sisäisesti kiltti. Jousimiehen sielunkumppani on leijona tai vaaka. Jousimiehen elementti on tuli ja jousimiehen planeetta on Jupiter. Jousimies on yleensä vapaa-ajalla ystäviensä tai perheensä kanssa. Jousimies on todella taitava pesäpallossa ja jalkapallossa. Jousimies on todella tyylikäs ja tietää paljon muodista ja uusista trendeistä. Jousimies tykkää herkutella mutta vain viikonloppuisin, koska hän pitää hänen terveydestään todella hyvää huolta.

KALAT (19.2.–20.3.)

Kaloilla tulee olemaan valoisa tulevaisuus. Kalojen tulevaisuuden aviopari tulee olemaan Härkä. Kalat tykkäävät jalkapallosta ja tulevat harrastamaan jalkapalloa. Kaloilla ei ole mikään paras huumorintaju, mutta joskus hekin nauravat oikein hyvälle vitseille. Kalat tykkäävät olla omissa oloissaan, mutta joskus ne kaipaavat kunnon huomiota. Kalat tykkäävät kaivertaa kurpitsoja Halloweenina. Kalat askartelevat aina vapaa-ajalla ja heidän huone on täynnä heidän askartelujaan. Kalan elementti on vesi. Kalat tykkäävät kerällä julisteita seinilleen. Siitä johtuen usein heidän seinänsä on täynnä julisteita.

Yhdistysavustukset ja aktiivisuusraha haettavissa

Julistetaan haettavaksi 28.1.2025 mennessä:

1. Hattulan kunnan kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja sosiaalityötä tekevien yhdistysten perusavustukset vuodelle 2025.
2. Hattulan kunnan yleishyödyllisten yhteisöjen toimitila-avustukset (ml. enintään 2000 euron kiinteistöön liittyvät pieninvestoinnit) vuodelle 2025.
3. Hattulan kunnan aktiivisuusraha kustannusarvioltaan 400 – 4000 euron toimenpiteille.

Hakemukset ensisijaisesti sähköisesti:
www.hattula.fi/palvelut/kuntalaisyhteisty

Paperihakemukset:
Hattulan liikuntatoimisto
Kinnalantie 1, 13720 Parola

Lisätietoja hankekoordinaattoreilta:
Heikki Konsala: 0503414420
Marika Salminen: 0406707950
etunimi.sukunimi@hattula.fi

hattula

Liikuntaryhmissä tilaa!

Kaikille sopivat liikuntaryhmät - tule mukaan liikkumaan!

Tiistaisin 14.1.-6.5.

Yhteiskoulun kuntosali / Marjahatun liikuntatila

Klo 17.30 Aloittelevien liikkujien ryhmä

Klo 18.20 Ryhmä 1

Klo 19.10 Ryhmä 2

} Muutama paikka jäljellä!

→Vuoroviikoin kuntosalilla kuntopiiri ja Marjahatun liikuntatiloissa mm. gymstick/kahvakuula. Tunnin kesto 45 min.

Keskiviikkoisin 8.1.-23.4.

Hurttilan liikuntasali

Klo 17.00-18.00

→Kevyt jumppa

Klo 18.00-19.00

→Reipas keppijumppa

45€ / kausi, eläkeläiset 25€

Ilmoittautuminen ja lisätiedot:
Liikuntaneuvoja Pia Vekka
0505953389 / pia.vekka@hattula.fi

Pentti Pietilä #25

Pekka Järvi

Hattula on perinteisesti kasvattanut HPK:n parhaat pelaajat. Viime vuosilta muistetaan hyvin Niko Kapanen, Antti Miettinen, Toivosen maalivahtiveljekset ja parhailaan läpimurtoa tekevä Roope Vesterinen. Ensimmäinen hattulalainen HPK-legenda oli kuitenkin Pentti Pietilä. Oikein hyvin tunnettu persoona, joka kiekkoilijana oli seurauskollinen, mutta kunnallispolitiikassa monien vaalien ääniharavan pelikirja on ollut monipuolisempi. Tässä kirjoituksessa kuitenkin keskitytään Pentti Pietilään jääkiekkoilijana, joka teki HPK:n paidassa 1-divisioonassa 240 ottelussa 262 pistettä. Suomisarjan pisteet mukaan lukien maaleja on runsaasti enemmän. Jäähyllykin Pena istui 132 minuuttia. Hän lienee myös ainoa yläsarjojen jääkiekkoilija, joka on harjoituksiin saapunut niin potkukelkalla kuin leikkuuimurillakin.

Kun nykyiset edustuspelaajat nousevat huipulle juniorijoukkueiden kautta, niin Pena ei tahkonnut yhtään ottelua HPK:n junioreissa. Toki ei hänkään ihan ilman junioripelaajan taustaa ole, koska pelasi joitakin pelejä legendaarisessa shakkipaidassa Hämeenlinnan Tarmon A-junioreissa. Tätä vaihetta #25 ei kuitenkaan itse pidä urallaan jostain syystä merkittävänä.

Kiekkoilijan taidot Pena oppi kotirannassa ja usein muistuttaa nousseen suoraan HPK:n edustusjoukkueeseen Vanajaveden jäältä. Toki hän kävi nuorena poikana potkukelkalla höntsäkiekossa Kuivansillan kiekkopyhätössä. Mikäli kaikki lukijat eivät tiedä, mikä on Kuivansillan kiekkopyhättö, niin se oli siinä moottoritien varressa, missä nykyään on pysäköinti talo. Alueella oli kolme kaukaloa ja yhdessä niistä Hämeenlinnan Tarmo ja HPK pelasivat mestaruussarjan pelejä, joita parhaimmillaan oli katsomassa 5000 kiekkofania.

Pentti Pietilä pelasi myös jalkapalloa, jota hän itse kutsuu enemmänkin potkupalloksi. Hän ehti kuitenkin kentälle myös HPK:n jalkapallojoukkueen edustusjoukkueen paita päällä. Jääkiekko vei kuitenkin voiton ja #25 tuli tunnetuksi useina vuosina Hämeenlinnan suosituimpana kiekkoilijana. Toki Penakin sai joskus kuunnella haukkuja katsomosta. Perinteisesti ”parhaat” pelaajat ja asiantuntivimmat valmentajat ovat katsomossa ja Penakin sai heiltä oman osansa. Hän muistaa alku-uraltaan hyvin tapauksen, kun oli menossa ketjunsä kanssa jäälle ja juuri saatuaan luistimensa kaukalon puolelle niin joku huusi: ”Mene pois sieltä! Siellä on peli”. Maalimäärän karttuessa myös huutelut vähenivät. Pienestä vinoilusta huolimatta hyvin #25 säilytti hermonsa, koska omien sanojen mukaan hän ei koskaan saanut 10-minuutin käytösrajoitusta.

Vuosien aikana myös ketjukaverit vaihtuivat, mutta parhaiten muistetaan Hämeenlinnassa ketju Pentti Pietilä – Hannu Savolainen – Heikki Heinänen, jonka tehokkuus oli omaa luokkaansa. Kerran Kouvolan Kookoota vastaan ketju teki maalin jokaisessa viidessä ensimmäisessä vaihdossa. Hannu Savolaisen kanssa Pena pelasikin 11 vuotta samassa ketjussa ja yhteydenpito jatkuu edelleen.

SM-liigassa Pietilä ei ehtinyt pelata lähinnä kahdesta syystä. Ensinnäkin HPK nousi liigaan vasta Penan uran päättymisen jälkeen ja toiseksi maanviljelijän työ piti pelimiehen Hattulassa, vaikka kosiskelijoita liigasta oli.

Pentti Pietilä tunnetaan myös huumorintajustaan, josta esimerkkinä hänen 50-vuotisjuhlien ilmoitus.

Hattula Boxing muuttaa uuteen saliin alkuvuodesta 2025

Hattula Boxing Ry on vuonna 2021 perustettu nyrkkeilyseura, jonka tavoitteena on liikuttaa kaiken ikäisiä ja kuntoisia nyrkkeilystä kiinnostuneita liikkujia. Meidän toimintamme on täysin vapaaehtois- ja talkootyöhön perustuvaa. Tällä hetkellä nyrkkeilysalimme sijaitsee Hattulan Herniäisissä osoitteessa Herniäistenniementie 7, 13800 Hattula. Meillä on kuitenkin muutto tiedossa alkuvuodesta 2025 ja nyrkkeilysalin uusi osoite tulee olemaan Ratatie 9, 13720 Parola. Muutamme siis Kuntokeskus Mooven naapuriin! Treenit uusissa tiloissa alkavat jo maanantaina 3.3.2025.

Meillä on tarjota monta eri ryhmää nyrkkeilystä kiinnostuneille vasta-alkajille tai jo enemmän kokemusta omaaville sekä kilpailemisesta kiinnostuneille. Meidän tarjonnastamme löytyy siis kunto-, juniore-, nuoris- ja kilpanyrkkeilyä. Näiden lisäksi meillä starttasi tänä syksynä nyrkkeilykoulu n. 7–12vuotiaille vasta lajiin tutustuville. Tarkemmat ryhmätiedot ja treenien aikataulut löydät nettisivuiltamme www.hattulaboxing.fi. Meiltähän on myös mahdollista varata yrityksille Tyky-päivään ohjelmaa sekä miksi ei myös polttari- ja synttäriporukoille! Valmentajamme ovat saaneet koulutuksen ja osalla valmentajista on myös itsellään kokemusta kilpanyrkkeilystä.

Kuntonyrkkeily on tunnetusti ja tutkitusti hyvä sekä tehokas liikuntamuoto, joka on helppo omaksua ja turvallista harjoittaa. Kuntonyrkkeily rentouttaa esim. päätetyöskentelijän niska-hartiaseudun lihasjumeja ja laittaa istumatyöntekijän jalat ja pakarat töihin. Tuntiemme ohjelma on suunniteltu vaihtelevaksi ja se koostuu erilaisista liikkuvuus-, tekniikka-, säkki- sekä lihaskunto- että kuntopiiriharjoituksista. Tunneilla harjoittelemme myös parin kanssa.

Meillä on ensimmäinen kokeilukerta aina ilmainen. Voit tulla mukaan kokeilemaan mihin treeniin vain haluat ja milloin vain, myös kesken kauden. Ilmoittaudut vain paikan päällä valmentajalle ja kerrot, että olet tulossa mukaan ensimmäistä kertaa. Jos sinulla ei ole aiempaa kokemusta lajista, suosittelemme tulemaan mukaan maanantain ryhmään, jossa painotuksena on enemmän perustekniikat. Treeneihin tarvitset mukaan juomapullon ja jumppatossut sekä liikuntaan soveltuvat vaatteet. Saliltamme löytyy kyllä nyrkkeilyhanskoja lainattavaksi!

Meillä on salilla huippu jengiä ja treenaaminen tässä porukassa on hauskaa! Rohkeasti mukaan vain kokeilemaan! Jos jokin jäi vielä askarruttamaan ja haluaisit kysyä lisää, niin voit laittaa meille joko sähköpostia osoitteeseen info@hattulaboxing.fi tai wa-viestin/tekstiviestin numeroon 040 5828 075 tai ottaa yhteyttä somessa. Nähdään salilla!

Liikunnan riemua ja tekemisen iloa kotikunnassa

Parolan Visan hallitus

Aika monelle Hattulalaiselle on varmasti joskus kantautunut korviin sana ParVi tai Visa. Me olemme tänä vuonna 96-vuotias urheiluseura Parolan Visa ry. Arvomme tasavertaisuus, suvaitsevaisuus, harrastajan etu, yhteisöllisyys, positiivisuus ja läpinäkyvyys kantavat toimintamme jokaista hetkeä.

Ennen vanhaan meillä oli paljon erilaisia liikuntalajeja, mutta nykyään pääpaino jalkapallossa ja futsalissa. Emme kuitenkaan ole täysin muita liikuntamuotoja unohtaneet, vaan meillä pyörii ikäihmisten Lavis-jumppa viikoittain. Lisäksi pidämme liikuntakerhoa Parolan koululla useamman kerran viikossa.

Eniten liikutamme lapsia ja nuoria. Heidän joukkueitansa meillä onkin yhteensä 10, joista kaksi joukkuetta on tyttöjen. Tällä hetkillä junnujoukkueita on vuosina 2016-2009 syntyneille. Lisäksi meiltä löytyy miesten jalkapallojoukkue, joka pelasi kauden kutosessa. Talvella edustusjoukkueemme miehet pelaavat nelosessa futsalia. Meiltä löytyy myös naisten joukkue ViNat, joka toimii rennolla meinigillä höntsäillen, mutta turnauksissa voitokkaasti touhuten. ViNat järjestää myös sekasählyä ympärivuoden aikuisille.

Joukkueiden toiminta on ympäri vuoden aktiivista ja säännöllistä, talvi treenataan sisätiloissa käyttäen kunnan liikuntasaleja, sekä Hämeenlinnasta Säästöpankkiareenaa. Jalkapallo on kuitenkin ulkolaji, joten kesä onkin meidän aktiivisinta aikaa ja varmasti päivittäin näkee meidän pelajajia pallokentällä potkimassa. Futsalia taas pelataan talvella sisätiloissa, nyt alkaneella kaudella meillä futsalia pelaa 5 joukkuetta.

Kesällä meillä on toimintaa myös pienemmille Prinsessa & Batman-futiksen merkeissä. Tänäkin kesällä pieniä potkijoita kentällä oli n. 30. Heistä jalkisinnostuksen saaneet jatkoivat jalkapallokerholaisiksi. Lisäksi alle kouluikäisille tytöille järjestimme kevään aikana oman Frozen aiheisen jalkapalloseikkailun. Alakoululaisille järjestimme kesäloman alkuun kesäleirit, joissa oli kummallakin viikolla innostuneita leiriläisiä noin 20. Ylpeyden aiheemme on se, että pystymme työllistämään paikallisia nuoria ja tukemaan tällä tavalla heidän työelämäänsä astumisen aloitusta.

Yhteistyö Hattulan kunnan kanssa on tiivistä ja iloitemme siitä. Yhtenä tämän vuoden kohokohtana onkin mainittava Parolan Pallokentän remontti, kyllä siellä kelpaa ihan jokaisen hattulaisen käydä palloa potkimassa! Kiitos kunnalle tästä upeasta panostuksesta!

Pääasiassa seuramme kuitenkin toimii täysin vapaaehtoisten toimihenkilöiden tuella. Ilman heitä ei ParVian olisi olemassa. Kiitokset siis tässä ihan jokaiselle seuran toimintaan nyt tai ennen vaikuttaneelle henkilölle! Toimintaamme mahtuu aina mukaan lisää tekijöitä, joten jos sinua kiinnostaa, niin ota rohkeasti yhteyttä! Myös pelaajia joukkueisiin mahtuu aina mukaan, nettisivuiltamme löytyvät joukkueiden ja seuran yhteystiedot. <https://www.parolanvisa.fi/>

Toivotamme kaikille rauhallista, rentoa ja iloista joulun aikaa. Tuleva vuosi 2025 tuokoon liikunnan iloa jokaiseen kotiin!

Tarinoita Hattulasta 1: Parolan Lentokenttä

Pekka Järvi

Hattulassa on ollut aikoinaan vilkas lentokenttä. Viimeiset koneet nousivat Parolan kentältä 1962, jonka jälkeen alue on ollut panssarivaunujen käytössä. Varusmiehet käyttävätkin alueesta nimeä ”LeKe”, joka muistuttaa meitä alueen ilmailuhistoriallisesta merkityksestä. Varuskunnan kartoissa lentokenttä säilyi vielä 1970-luvun loppuun asti. Jotkut purjelentäjätkin saattoivat vielä tuolloin laskeutua töyssyiselle kentälle vanhasta muistista tai sitten tilanteen pakottamana.

Lentotoiminnasta muistuttaa vielä kolme lentokonehallia sekä muutama ilmavoimien jälkeensä jättämä parakki. Kaiken kaikkiaan parakkeja oli alueella satakunta. Mielenkiintoisen lisän lentokentän tarinaan tuo se tosiasia, että Valtion Lentokonetehtaan piti aloittaa lentokoneiden valmistus Hattulassa.

Valtion lentokonetehtas perustettiin Suomenlinnan ja Santahaminan saarille vuonna 1920. Tehtaan sijainti saarilla todettiin kuitenkin epäkäytännölliseksi jo pelkästään sen takia, että kelirikkoaikana tehtaille pääsy meriteitse oli haasteellista. Saaren tehdastilatkaan eivät olleet kovin sopivia, joten uusi paikka piti löytää. Kaiken lisäksi Helsinki ei olisi sodan syttyessä ollut hyvä paikka ilmapommitusten sekä mereltä tulevien uhkien takia.

Lentokonetehtaan uutta sijoituspaikkaa etsittiin ympäri Suomen. Lopulta päävaihtoehdoiksi valikoituivat Tampere ja Parola. Alueellisen yhteistyön merkeissä sijoittamista Parolaan tukivat myös naapurikunnat Hämeenlinna sekä Janakkala. Yhdessä luvattiin hoitaa työntekijöiden asuntoasiatkin kuntoon. Maantieteellinen sijainti sekä alueellinen yhteistyövalmius vakuuttivat virkamiehet ja niinpä puolustusministeriö esitti tehtaan perustamista Parolaan. Näin päätti myös Suomen hallitus vuonna 1931. Hattulan tulevaisuus ilmailuteollisuuden keskuksena näytti hyvältä.

Tampere ei kuitenkaan antanut periksi, vaan ryhtyi vastatoimiin. Kaupunki teki puolustusministeriölle uuden tarjouksen ja katsoi olevansa parempi sijoituspaikka mm. suuremman väestöpohjan sekä alueelle rakennettavan modernin lentokentän ansiosta (tuleva Härmälän kenttä).

Puolustusministeriö ottikin asian uudelleen pöydälle ja aloitti kaupanteon tekemällä vaatimuslistan tehtaan sijoittamisesta Tampereelle, jonka kaupunki sellaisenaan hyväksyi. Hattulalaisten pettymykseksi Suomen hallitus perui aiemman päätöksensä ja tammikuussa 1932 allekirjoitettiin sopimus lentokonetehtaan perustamista Tampereelle. Puolustusneuvoston puheenjohtaja kenraali Mannerheim vastusti päätöksen muuttamista, mutta sillä ei ollut enää vaikutusta. Lentokoneiden valmistus Tampereella alkoi vuonna 1936.

Hattulassakaan ei aivan toimeksi jääty ja Parolannummelle valmistui kaikesta huolimatta lentokenttä vuonna 1935. Kentän pituus oli aluksi 600 metriä, mutta talvisodan lähestyessä se rakennettiin noin 1000 metrin pituiseksi. Myöhemmin rakennettiin vielä toinen kiitotie. Nuo ristiin menevien kiitoteiden päät ovat edelleen näkyvissä ainakin nykyisen harjoitusalueen eteläpäässä.

Sotien aikana Parolan kentällä koulutettiin hävittäjälentäjiä ja kenttä toimi ilmavoimien huoltokenttänä. Sotien jälkeen Ilmavoimien Viestipataljoona toimi alueella aina 1960-luvun alkuun saakka. Tuona aikana kenttä oli myös maamme tärkeimpiä purjelentokenttiä.

Lentotoiminta kentällä päättyi 1962, jolloin puolustusvoimien ilmatoiminta siirtyi Tikkakoskelle ja siviili-ilmailu Räyskälään. Varsinaista matkustajaliikennettä kentällä ei koskaan ollut. Tosin elokuussa 1942 kentälle laskeutui Saksan ilmavoimien matkustajakone kyydissään SS-valtakunnanjohtaja Himmler, mutta se on jo toinen tarina.

Lentokentän toiminta-aika oli vajaa 30 vuotta. Vastaavia lentokenttiä oli viime sotien aikana käytössä runsaasti. Jotkut niistä ovat edelleen aktiivisia, kuten Vesivehmaan kenttä Asikkalan kunnassa.

Parolaan ”lähes perustettu” Valtion Lentokonetehtas on vuosikymmenten aikana muuttanut nimeään ja lopulta lakannut sellaisenaan. Suomessa ei enää lentokoneita valmisteta, mutta Patria Aviation huoltaa lentokoneita ja kouluttaa lentäjiä.

**AVOIMET
KUNTOSALIT
HATTULASSA**

Tervetuloa kokeilemaan ja tutustumaan maksutta!

Tiistaina 14.1. klo 16-20
➤ MOOVE Kuntokeskus

Keskiviikkona 15.1. klo 16-19:
➤ Parolan Kuntoklubi

Torstaina 16.1. klo 17-19
**➤ Parolan yhteiskoulu,
Pekolan koulu, Tyrvännön kylätalo**

hattula

Perheliikunta mahdollistaa yhteisen ajanvieton

Perheliikunnalla tarkoitetaan monipuolista perheen aktiivista yhdessäoloa kotona ja eri ympäristöissä kaikkina vuodenaikoina, jossa aikuiset liikkuvat lasten kanssa. Perheliikuntaan voivat osallistua sisarukset, vanhemmat, isovanhemmat, kummit, serkut jne. Tärkeintä on yhdessä oleminen ja tekeminen, liikkumisen ilo ja liikunnasta saatavat yhteiset kokemukset. Tekeminen voi olla esimerkiksi pihatöiden tekemistä, pelailua tai leikkimistä lähipuistossa tai retkeilyä luonnossa. Se voi olla myös suppailua tai frisbeegolfaamista, mäenlaskua tai vauhdikkaita leikkejä liikuntasalissa. Perheiden yhteiset liikuntahetket ja -retket piristävät mieltä ja saavat aikaan mukavia muistoja.

Tässä muutamia merkityksellisiä liikuntamuistoja alle kouluikäisten hattulalaisten lasten suusta:

"Mä oon käynyt lenkeillä kesällä äidin kanssa niin, että äiti on kävellyt ja mä oon pyöräillyt. Silloin on ollut tosi pitkä lenkki"

"Mä olen käynyt mummin kanssa ruokkimassa sorsia ja käynyt jäätelöllä"

"Me ammuttiin veljen kanssa iskää vesipyssyillä keväällä"

"Mä en harrasta enää mitään, oon joskus harrastanut. Tykkään hiihtämisestä, kun saa kuntoa"

"Sähly ja jalis on kivoja, kun oon tehny paljon maaleja, niin ne on kivoja"

"Metsänreunassa oltiin syksyllä eväsretkellä koko perheen kanssa"

"Jääkiekkoilu on kivaa, mä kerran vahingossa kamppasin kaverin"

"Olin äidin kanssa uimassa Herniäisissä"

"Iskä työnsi mua lumikolalla"

Perheliikunnan kehittämishanke Hattulassa

Kuluneen kahden vuoden aikana Hattulassa on ollut käynnissä liikuntapalveluiden ja varhaiskasvatuksen yhteinen Perheliikunnan kehittämishanke, jonka päätavoitteisiin kuuluu muun muassa perheiden omatoimisen ja ohjatun perheliikunnan tarjonnan lisääminen ja niistä viestiminen, liikuntapaikkojen kehittäminen sekä esiopetusikäisten motorisia perustaitoja edistävien toimintamallien kehittäminen. Hankkeen myötä Lepaan koulun, Marjahatun päiväkodin ja vanhan Nuorisotalon vintin liikuntasalit on nimetty perheliikuntasaleiksi, joita voit varata omaan käyttöösi. Saleilta löytyy myös liikuntavälineitä ja muutamia liikuntaleikki-ideoita. Jos taas kaipaat liikuntasalia pallo- ja mailapeleihin, Hurttalan, Yhteiskoulun, Parolan koulun ja Pekolan koulun salit soveltuvat näihin parhaiten (omat pallot/mailat mukaan).

Salien vapaita aikoja voit selaila kunnan nettisivujen kautta ja varata oman aikasi rekisteröitymällä Timmi-tilavarauksjärjestelmään tai sähköpostitse timmivaraukset@hattula.fi.

Perheille suunnatuista tapahtumista ja muista ajankohtaisista asioista löydät tietoa myös *Tekemistä perheille Hattula* -Facebook-sivulta.

Voi niitä aikoja...

Atte Peltola

Ensimmäisen parkaisuni olen päästänyt kauan sitten Hämeenlinnan Höyhensaareessa. Asuin Sairiossa lähes nelivuotiaaksi, kunnes muutimme Hattulaan. Hattulassa muutimme Parolaan talvella 1972. Niistä ajoista paljon on muuttunut kansalaisten elämässä. Moni asia on säilynyt ennallaan ja moni asia näyttää vain päällepäin erilaiselta. Tekniikka on kehittynyt, kertakäyttökulttuuri ottanut valtaa ja varsinkin tietotekniikka on muuttanut ihmisten välistä kanssakäymistä. 70-luvulla lasten ja nuorten elämä oli jonkin verran erilaista kuin nykyisin. Itsestäni ainakin tuntuu, että ihmiset olivat tuolloin aidommin yhteydessä toisiinsa, koska se vaati hieman enemmän vaivaa. Kaikilla ei ollut edes lankapuhelinta kotonaan, joten kaveritapaamisista sovittiin koulussa tai sitten mentiin kaverin kotiin rimputtamaan ovikelloa.

Vapaa-ajan viettoon mahdollisuuksia oli tuolloinkin, vaikka niitä oli ehkä nykyistä vähemmän. Kärjitetysti voisi sanoa, että sisätiloissa olimme vain koulussa ja kotona sen ajan kun nukuimme. Lähes kaikki harrastivat liikuntaa jossain muodossa; tosin sanaa harrastus ei paljon käytetty.

Kesäisin pelasimme futista Parolan kentällä tai talomme takapihalla. Järjestimme itse Tornitalon ja Nuohoojantien kerrostalojen välisiä otteluitakin. Kummallakin joukkueella oli muutama ulkopuolinen vahvistus. Jääkiekossa ne matsit loppuivat heti alkuunsa, kun Tornitalon joukkueesta yksi pelaaja hermostui totaalisesti erotuomariin ja takaa-ajon jälkeen löi tätä mailalla päähän. Tuomari selvisi onneksi tikeillä. Urheilukentälle mentiin ilman eri sopimisia kavereitten kanssa. Jos meni yksin potkimaan palloa tai lämimään kiekkoa maaliin, niin yleensä aina tuli muitakin jonkin ajan päästä.

Yleisurheilua ei oikein voinut harrastaa kuin Parolan kentällä. Kävimme kaikkien kolmen seuran – Parolan Visan, Hattulan Hakan ja Nihattulan Tempon -sarjakilpailuissa. Pidettiinpä omat olympiakisatkin kesällä 1972. Naapurin Kimmo ne järjesti. Moukarinheitto ei lajivalikoimaan kuulunut, koska kentällä ei ollut moukarihäkkiä. Parolassa ei vielä ollut tenniskenttää, joten tennistä pelasimme talomme pihalla silloin kun autoja ei ollut parkissa. Parolan pururadalla järjestivät seurat ja kunta maastajuoksun mestaruuskisoja.

Talvella arki-illat ja viikonloput kuuluivat enimmäkseen jääkiekkoa pelatessa. Useampana lauantaina ja sunnuntaina kentälle mentiin ysiltä, jolloin valaistus kytkeytyi päälle. Sellainen oli siis Parolassa jo yli 50 vuotta sitten! Iltayhdeksään asti pelattiin, välillä käytiin kotona syömässä.

Jonkin verran hiihtämässäkin käytiin, mutta vähemmän pitkillä sivakoilla. Noin metrin mittaiset minisukset sen sijaan oli kova juttu. Niillä oli mahtavaa laskea harjun rinteitä. Varsinainen hiihtäminen ei oikein onnistunut, mutta eteenpäin pääsi mainiosti, kun irrotti suksen toisesta jalasta ja sillä potki vauhtia. Harjulla oli kaksi mäkeä, vanha ja uusi monttu. Vanha monttu oli osin vesakoitunut ja röykkyinen ja hankala laskea. Lähellä nykyistä hiihtomaata sijainnut uusi monttu taas oli lhalemmen poikien eli ”lempsiläisten” hoitama mäki, johon he rakensivat lumesta hyppyrin. Mäen profiili oli kuin oikeassa hyppyrinäessä. Itse en koskaan uskaltanut ottaa vauhtia aivan ylhäältä, enkä hyppyrillä ponnistaakaan; silti leiskautin noin kuusimetrisiä siivuja. Osalla lempsiläisistä oli oikeat mäkisukset ja muutenkin tekemisen meininkiä. Parhaat hyppäsivät noin 30 metriä. Se näytti jo tosi komealta.

Kesällä uimakelien aikaan päivät vietettiin Lehijärven uimarannalla. Vanajan vesi ei siihen aikaan ollut oikein uimakelpoista ja Herniäisten ranta oli leirintäaluekäytössä.

Syksyt ja kevään rospuuttokaudet olivat tylsiä. Jäätä Parolan kentälle odotettiin välillä pitkäänkin. Niinpä pelasimme ”pipolätkää” takapihoillamme tavallisilla lätkämailloilla tennispallon sijaistaessa kiekkoa. Tai sitten vain yksi meni molariksi ja muut laukoivat kiekkoa tai tennispalloa. Ensimmäisten kunnan pakkasten jälkeen pyöräiltiin luistelemaan ja pelaamaan Mustalle merelle tai Lehkalle ja joskus Paljassuolle. Mustan meren jää oli sellainen, että siitä tarttui mustaa väriä vaatteisiin.

Kyllähän sitä tietenkin muutakin touhuttiin kuin pelkkää urheilua. Pop-musiikki oli monelle meistä tärkeää. Silloin sen kuunteleminen ja hankkiminen oli aivan toisenlaista kuin tänä päivänä. Radiosta poppia ja rockia ei paljoa kuullut. Ei ollut mainosradiokanavia, Yleisradiolla oli kaksi kanavaa. Yleisohjelma syötti eetteriin puhetta, asiaa ja klassista musiikkia. Rinnakkaisohjelmalta tuli muutama harva meidän korville tarkoitettu ohjelma. Teini-ikäiset eivät olleet YLEn kohderyhmää, tosin sitä sanaa ei vielä edes käytetty. Lauantaisin Nuorten sävellahja klo 16 keskeytti minunkin urheilulliset harrastukset lähes aina.

Musaa kuunneltiin vain fyysisistä laitteista; levysoittimelta, isolta kelanauhurilta tai kasettinauhurilta, joka noista oli oikeastaan ainoa mobiililaitte. Laitteet olivat tuolloin varsin hintavia. Niinpä monen kotona oli vain jokin edellä mainituista laitteista, eikä kaikilla välttämättä mitään niistä.

Hattulassa ei tuolloin ollut nuorisotiloja sen kummemmin kunnalla kuin seurakunnallakaan. Meidän nuorisotilat sijaittivat nekin Parolan kentällä. Tarkemmin sanoen varastossa, jossa säilytettiin sulan ajan kaukalon laitoja. Reunoilla oli vähän tilaa, mutta olimme ainakin sateelta suojassa, vaikka vilakkaahan siellä syksyllä oli. Siinä vaiheessa kun kunnan miehet olivat siirtäneet laidat varastosta pois kasatakseen kaukalon kentälle, saimme tilaa pitää omia diskojamme.

Erittäin suosittuja olivat synttäribileet milloin kenenkin kotona. Vuoden aikana sai käydä aika useilla synttäreillä, jos omasi laajan kaveripiirin. Ensin oli tietenkin normaalit limut, keksit, kakut ja sipsit. Nachoista tai tortillachipseistä ei silloin vielä tiedetty. Syöminkien jälkeen alkoi muu ohjelma, jota ei yleensä paljoa ollut. Musaa kuunneltiin ja kai vähän hitaitakin tanssittiin. Toisinaan joku onnistui häätämään vanhempansa perjantai- tai lauantai-iltana pois kotoa elokuviin, teatteriin tai kylävisiitille ja sai luvan kutsua kaverinsa bileisiin.

Taisin olla jo ainakin lähellä täysi-ikää, kun Meijerialolla alkoi olla jotain toimintaa nuorisolle. Muistan kuitenkin kerran käyneeni siellä, kun nuoriso-ohjaaja Helena näytti elokuvan Jättiläinen. Ensimmäinen kela loppui ja Helena vaihtoi projektoriin uuden kelan. Elokuvan tapahtumat siirtyivät melkoisesti eteenpäin. Päähenkilöt olivat vanhentuneet ja puitteet heidän ympärillään modernimmat kuin elokuvan alussa. Porukka ihmetteli kuinka lyhyt leffa oli, koska tiedossa oli sen kesto ainakin suunnilleen. Helena totesi välittömästi panneensa väärän kelan pyörimään, ainakin kaksi oli jäänyt välistä pois. Leffa katsottiin kuitenkin loppuun. En minä, eikä kovin moni muukaan jäänyt katsomaan esittämättä jääneitä keloja, koska loppuratkaisu oli jo tiedossa.

Yhteiskoululla pidettiin muutama disco vuodessa ja niitä odotettiin kiihtyvällä innolla. En muista ketkä kaikki niitä järjestivät, mutta keskikoulun viidennet luokat järjestivät kukin oman discon kerätäkseen rahaa luokkaretkeä varten. Minun luokkani kävi keväällä -75 Ahvenanmaalla. Itselleni se oli ensimmäinen laivamatka, joka tehtiin toiseen suuntaan Kapellalla ja toiseen Viking III:lla. Mopoiässä kotibileet vaihtuivat tansseissa käymiseksi. Silloin oli monessa perheessä käytäntö, että ripille pääsyn jälkeen sai ”oikeuden” ruveta reissaamaan kesäisin Valkeakosken Vuolteensillalle tai Hauhon Vitsiälään. Aitoon kirkastusjuhille väkeä veti useana vuonna peräkkäin Hurriganes. Aitoossa järjestettiin myös talvikaudella tansseja.

Näihin kolmeen paikkaan pääsi järjestetyillä linja-autokyydeillä. Talviaikaan Hämeenlinnan Hämeenkaaressa järjestettiin joka lauantaitanseja, joissa soittamassa oli myös kaikki Suomen huippuartistit. Kaupunkiin pääsi Vekan kyydillä ja takaisin Parolaankin, kunhan piti huolen, ettei myöhästynyt viimeisestä, klo 01.15 lähteneestä vuorosta. Hyvin siihen ehti, sillä Kaaressa kemut loppuivat puoli yhdeltä.

Kesäisin oli myös tapana kokoontua Viinamäkeen etkoille ennen reissuun lähtöä. Sanaa etkot ei silloin kylläkään tunnettu. Viinämäki oli alue, joka oli aika hyvin piilossa melkein metsän keskellä. Alueella oli purkukuntoinen hylätty huvilatyyppinen talo ja vielä toiminnassa ollut mehuasema. Nykyisin päiväkotia Marjahattu sijaitsee sillä tontilla. Joskus etkoilla saattoi olla useita kymmeniä nuoria. Vaikka osa ottikin pohjia, niin en muista koskaan olleen mitään kahnauksia porukan kesken. Juomathan olivat kaikki lasipulloissa, mutta niitä ei rikottu. Oltiinhan ”omassa pesässä”. Kahnauksia saattoi tulla toisinaan itse huvipaikalla valkeakoskelaisten kanssa.

70-luvulla Parolassa oli vielä omat poliisit ja poliisilaitos oli EHO:n (Etelä-Hämeen Osuuskauppa) ostarissa R-kioskin vieressä. Nyt tiloissa on Parolan Kukkakauppa. Poliisi oman kylän keskustassa tiesi sitä, että mopopojat olivat hyvässä tarkkailussa. Mopokulttuuri oli poikien juttu, en muista yhdenkään tytön mopoilleen ainakaan vakituisesti. Samalla tavalla kevereillä ajavat olivat tarkan silmälläpidon alla. Keskustassa pärinäpojat kokoontuivat mm. vanhan, nyt jo puretun seurakuntatalon parkkipaikalla ja Osuuspankin edessä toisinaan. Koska turha ajo oli kielletty iltakahdeksan jälkeen, niin turha ajo myöskin ainakin keskustassa silloin loppui. P-paikalla saatettiin kyllä kelien sallissa olla aika myöhäänkin, mutta sieltä ajettiin sitten suoraan kotiin.

Merventien varressa silloista Par-Neuletta vastapäätä oli 70-luvun alkupuolella toiminut kaatopaikka. Siellä käytiin ajamassa crossia mopoilla ja endurokevereilla. Sitä harrastettiin myös Parolannummella ns. urilla, eli panssarivaunujen tekemillä urilla Parolannumentien ja Armijärventien väliin jäävällä alueella. 70-luvun alussa ei vielä ollut peruskoulua. Kansakoulu aloitettiin 7-vuotiaana. Neljännen luokan suoritettuaan oli mahdollisuus pyrkiä oppikouluun. Niihin oppilaat kouluihin valittiin kaksipäiväisissä pääsykokeissa. Niin tein minäkin ja pääsin Hämeenlinnan Yhteiskouluun, jonne oli eniten pyrkijöitä; yli 200. Ne jotka eivät menneet oppikouluun, kävivät vielä kaksi vuotta omassa kansakoulussa ja sen jälkeen kolme vuotta Parolassa kansalaiskoulua.

Luokkakoot olivat nykymittapuulla valtavia. HYKissä aloitti kolme luokkaa, joista jokaisella oli 37 oppilasta. Parolan Yhteiskoulussa meitä oli jossain vaiheessa 39 oppilasta samalla luokalla. Siitä huolimatta opettajat pystyivät pitämään meidät kurissa. Koulu oli maksullista. Lukukausimaksujen lisäksi vanhempamme ostivat kaikki oppimateriaalit, kirjat, vihot, kynät ja kumit. Myös kouluruoka oli maksullista ja minäkin kävin veljeni kanssa kotona ruokatunnilla syömässä niin kauan kuin äitimme oli kotiäiti. Myös koulukyydit oli vanhempien maksettava.

Ennen 70-luvun puoliväliä myös puoluepolitiikka tuli kouluihin. Talvella -73 pidettiin ensimmäiset kouluneuvostovaalit. Tämä neuvosto istui vuoden -73 loppuun asti. Neuvostoihin valittiin neljä edustajaa vähintään 15 vuotta täyttäneistä oppilaista ja neljä opettajaa, sekä oppilaista kolme alle 15-vuotiasta apujäsentä. Apujäsenillä ei ollut äänioikeutta, ainoastaan puheoikeus.

Syksyllä -73 valittiin uusi neuvosto vuodeksi 1974. Kaverini Vesa sai ylipuhuttua minut apujäsenvaaliin Lahjomattomien listalle. Vesa sai todellisen äänivyöryn ja minä pääsin imussa neuvostoon.

Neuvosto päätti mm. kurinpitoasioista, joita jonkin verran jouduttiinkin käsittelemään. Niissä, kuten muissakin käsitellyissä asioissa, meitä apujäseniä kuunneltiin aidosti ja näin pääsimme oikeasti vaikuttamaan. Ehkä parasta hommassa oli 10 markan suuruinen kokouspalkkio. Palkkioista jouduin ensi kertaa eläissäni maksamaan veroa, jotka kuitenkin sain seuraavan vuoden lopussa palautuksena takaisin.

Parolan kylä on laajentunut ja keskusta on siirtynyt junaradan läheisyydestä itään päin. Kylä loppui Tuulitien alkuun. Kauppoja oli Parolassa useita; Taivaisen ja Lummen kaupat radan molemmin puolin, Meijeritalon lihakauppa, Hämeen ja EHO:n osuuskaupat ja Parolan Valinta. Lisäksi lähellä olivat Mierolan Häme, Varkoin kauppa Kanungissa, Leirin kauppa Parolannummella ja Salarin kauppa Nihattulassa. Nämä ainakin muistan. Eikä Merven kauppakaan kaukana ollut.

Oli myös erikoisliikkeitä, ainakin Räntilän vaate- ja kenkäkauppa Lummen kaupan vieressä, Kirja- ja kemikaliokauppa Meijeritalossa. Shellin huoltoasema oli oikea huoltoasema, eikä mikään tankkauspiste. Siellä oli kunnan korjaushallit ja henkilökunta tankkasi asiakkaan menopelin. Mopoilijoitakin palveltiin, 2-tahtibensa pumpattiin käsin omasta pumpusta. Laineen pajalla korjattiin ja huollettiin raskasta autokalustoa. Pajan ja Punojantien välisellä maalla oli kioski. Parolan myllyn rakennus on edelleen paikallaan Myllytien alussa, mutta nykyään asuinkäytössä. Taksikoppi oli tosiaankin koppa Parolantien ja Merventien kulmassa. Apteekki oli vanhassa Säästöpankin rakennuksessa tien toisella puolen. Kirjasto sijaitsi palotalon yläkerrassa ja siellä piti jöötä kansakoulun johtajaopettaja Unto Hänninen.

18-vuotiaat pääsivät kylän anniskelupaikkoihin, joita kylässä oli neljä. Ravintola Haarikka tarjosi B-oikeuksin prosenttipitoisempia juomia Merventien ja Parolantien kulmassa Osuusliike Hämeen rakennuksessa. Keskiolutta sai nauttia hyvässä seurassa Siukolan Baarissa, Grilli-Baarissa tai Keskus-Baarissa, jonka omistaja tunnettiin myöhemmin Rosolli-Raijana. Nämä anniskelupaikat mahtuivat Parolantien varrelle 300 metrin matkalle. Jokaiseen baariin riitti asiakkaita ja ne täyttyivät ainakin viikonloppuisin jo hyvissä ajoin.

Lopuksi, muodista en ole koskaan paljoa ymmärtänyt, joten en siitä osaa kirjoittaakaan. Muistan kyllä laamapaidat, Hai-saappaat, Retu-kengät, Nokian nappikset, leveälahkeiset housut, 70-luvun puolivälin läppätaskulliset farkut ja paksupohjaiset kengät, niitit farkk housuissa ja –rotseissa, leveät rannekellojen hihnat, digitaalikellet, satiinipusakat vuosikymmenen lopulla, numerolliset college-puserot... aika kultaa nekin muistot.

Parolan vanha meijeri. Kuva: Jani Heiska

Voi näitä aikoja...

Onni Englund

Olen elänyt ja kasvanut koko nuoren ikäni Hattulassa. Ensimmäisen kerran käytin kunnan palveluita varmaankin neuvolakäyntien ja päiväkodin muodossa. Kuitenkin ensimmäisen kerran, jonka itse muistan, oli metsäeskari Pekolassa. Se oli ulkoilmasta ja seikkailemisesta pitävälle lapselle huikea kokemus. Kokemuksen huikeuden teki suurelta osin myös lämminhenkiset ja omalle jutulleen omistautuneet vetäjät.

Matkani kunnan palveluiden käyttäjänä jatkui siitä Pekolan ala-asteen kautta Parolaan, yläasteelle ja lukioon.

Tämän päivän Hattulaa pohtiessa, kouluverkko, sekä lapsen ja nuoren kasvupolku kokonaisuudessaan nousevat keskiöön. Hattulan ehdoton valttikortti on kyläkoulut, ja niiden ympärille muodostuneet, lapsiperheille idylliset kylät. Aihe oli tapetilla äskettäin myös palveluverkkouudistusta puidessa. Oli Hattulan etu pitää kyläkouluista kiinni.

Viimeisin kunnan käyttämäni palvelu oli Parolan lukio. Muutama vuosi takaperin Parolan Lukiota oltiin lakkauttamassa, mutta sitkeä ja tiivis yhteisö piti siitä kiinni kynsin ja hampain. Onneksi niin, sillä lukiomme on kansallisessa vertailussa aivan kärkipäätä. Siitä kiitos päteville ja innostaville opettajille, sekä tiiviille opiskelijayhteisölle.

Siitä pääsemmekin nykypäivän Hattulan vahvuuksiin. Hattulalaiset ovat yhtenäistä porukkaa, jotka ovat ylpeästi identifioituneet hattulalaisiksi. Siitä syystä Hattula varmastikin on edelleen itsenäinen kunta. Hattulalaisen identiteetin pohjana on turvallisuuden tunne, mutta samalla vapaus.

Hattulassa on myös hyvä harrastaa. -Vaikka tosin joskus kavereiden kanssa rakensimme saunalautan, ja se takavarikoitiin... Voi se kyllä johtua siitäkin, että talvisäilytyspaikka oli hieman kyseenalainen.

Hattulassa on kannustettu urheiluun ja liikkumiseen jo pienestä pitäen esimerkiksi "jäätelöjuoksun" ja yleisurheilun muodossa. Hattulalla on myös uudistumiskykyä. Hattula on esimerkiksi brändännyt itsensä "golfkunnaksi", eikä suotta. Parolan keskustasta katsoen noin 12 kilometrin säteellä sijaitsee kuusi golfkenttää. Ja ehkä sitäkin suurempana meriittinä Hattula on jopa lanseerannut MM-kisat Multigolf-lajista. Eikä sovi unohtaa, että saimme kunnallemme oman maskotin, lintu nimeltä Toivo. Hienona muistona on myös mainittava osallisuus korttelikiekkoon Parolan Chigago joukkueessa. Samassa joukkueessa pelasi Roope Vesterinen, joka nykyään pelaa SM-Liigaa HPK:n edustusjoukkueessa. Asukasmäärältään kohtalaisen pienestä kunnasta on syntynyt verrattaen monta huippu-urheilijaa. Ehkä tässä seuraava NHL lupaus.

Vaikka maailma ympärillämme muuttuu, Hattula on säilyttänyt oman ainutlaatuisen henkensä ja yhteisöllisyytensä. Olen ylpeä siitä, että olen saanut kasvaa täällä ja olla osa tätä tarinaa.

Kirjaston lukuvinkit talveen

1 Alastalo, Jarno: Oudot tyypit
Hyppää mukaan tutustumaan 26 lyhyeen kertomukseen oudoiksi leimatuista tyypeistä. He eivät todellakaan seilaa ”tavallisuuden” aallonharjalla: yksi on noita ja kulttijohtaja, toinen atlantisnäkiä ja kolmas skeptinen kotimeedio. Jokaisen luvun alussa on mustavalkoinen kuva tarinan päähenkilöstä, sen avulla jokainen kertomus realisoituu, saa kasvot. Jos pimeän talven aikana lukuinnostus meinaa kadota lumikinoksiin, sitä kannattaa houkutellessa esiin mukaansatempaavilla elämäntarinoilla.

2 Harriet Tyce: Veriappelsiini
Synkkä ja nautinnollinen kirja samassa paketissa. Psykologinen trilleri, joka loppuu vasta viimeisellä sivulla. Kirjassa on melkoinen vajuus miellyttävistä henkilöistä. Päähenkilö, asianajaja Alison itse on alkuun sietämätön alkoholisti, joka ei saa asioitaan järjestykseen, mutta saatuaan ensimmäisen murhajuutunsa, hän näkee mahdollisuutensa tulleen. Pakollinen kirja kaikille piinaavan jännityksen ystäville.

3 Poika, myyrä, kettu ja hevonen
Ihana, tunteisiin vetoava lahjakirja. Poika tapaa myyrän, ja he lähtevät metsään kävelylle. Seuraan liittyvät kettu ja hevonen. Tällä porukalla pohditaan elämän suuria kysymyksiä: Milloin tunnemme suurinta vapautta? Mitä meistä tulee isona? Onko pulmaa, jota pala kakkua ei ratkaisisi? Loisteliaasti kuvitetussa kertomuksessa kyöneleet ovat osoitus vahvuudesta, ja rohkein on se, joka uskaltaa pyytää apua.

4 Heli Mäenpää: Arvon kissa – Suomalaisen rescue-kissojen tarinoita
Kirjassa on 21 ilmeikkäillä muotokuvilla elävöitettyä tositarinaa entisistä kodittomista kissoista. Koskettavat kertomukset viihdyttävät, liikuttavat ja lisäävät tietoisuutta kodittomien kissojen pelastustoiminnasta, sekä hallitsemattomien kissapopulaatioiden syntymisestä. Arvon kissa herättelee pohtimaan kissojen arvoa omina valloittavina persooninaan ja on siten todella tärkeä ja silmiä avaava teos.

5 Cristal Snow: Penni Pähkinäsydän ja kauhea kadotuskakku
Snow'n esikoisromaani aloittaa kirjasarjan, jossa seurataan Pennin ja hänen ystäviensä elämää Tuulenpesän metsässä. Seikkailun ja jännityksen lisäksi kirjoissa uppoudutaan nuoren keijun elämän käännekohtiin. Kauhea kadotuskakku on kuitenkin tarinana itsenäinen, vaikka kuuluukin kirjasarjaan. Kun sydän on suuri, se myös särkyä helposti. Herkkä ja lämpimän humoristinen lastenromaani, joka tempaa lukijansa keijujen kiehtovaan maailmaan. Aikuinenkin voi lukea lastenkirjoja, ja ihastua, kuten minä.

6 Tuomas Myllylä: Suomaat
Värikuvituksilla ryyditetty kauhusarjakuva irlantilaisesta siirtotyöläisestä Aislingista, joka päättyy englantilaiseen kartanoon töihin. Sekä kartanossa että läheisellä suomaalla tuntuu kuitenkin olevan jotakin pahasti vialla. Ihmisiä katoaa selittämättömästi. Aislingilla on mukana mysteeriä selvittämässä myös kissansa, jonka apu onkin yllättävästi tarpeen tarinan edetessä. Saavatko he selvitettyä kartanon maita piinaavan kirouksen?

+ Kirjaston monipuolinen valikoima
Muistathan, että Hattulan kunnankirjastosta voit lainata kirjojen lisäksi myös esimerkiksi elokuvia, pelejä, liikuntavälineitä ja äänikirjoja talven iloksi.